UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Katedra za historiju umjetnosti</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Umjetnost ranog srednjeg vijeka</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL HUM 115</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2018/2019.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, hrvatski, srpski, engleski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Ljiljana Ševo</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Andrea Mekić, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 131
E-mail:
Telefon: 033 253 250</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja: 2 seminar: vježbe: 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Arhitektura i likovne umjetnosti (slikarstvo, skulptura, umjetnički obrt) kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog razdoblja (4–11. st.) u povijesnom kontekstu. Pregled najvažnijih spomenika, stilski razvoj, osvrt na domaću kulturnu baštinu.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznavanje studenata s osnovnim problemima umjetnosti od početka 4. do početka 11. stoljeća, razumijevanje osnovne problematike umjetnosti kasne antike i ranog srednjeg vijeka u historijskom kontekstu, s naglaskom na novim istraživanjima i promjenama u shvaćanju stila; razlikovanje historijskoumjetničkih i stilskih te historijskih kategorija i termina.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Kriza Carstva i njen odraz u umjetničkom stvaralštvu
2.	Umjetnost 3. vijeka
3.	Umjetnost Konstantinovog doba
4.	Imperijalna umjetnost u hrišćanskom kontekstu
5.	Umjetnost Teodosijevog i doba Gale Placidije
6.	Spemenici Justinijanovog doba u Raveni i Rimu
7.	Spomenici Justinijanovog doba u Konstantinopolju i u Maloj Aziji Umjetnost Iraklijevog vremena
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Evropska umjetnost od kraja 6. do kraja 8. vijeka
10.	Umjetnost u Irskoj i Engleskoj u 7. 8. i 9. vijeku
11.	Stvaralaštvo u doba Karla Velikog
12.	Karolinško slikarstvo
13.	Karolinško zlatarstvo Karolinške slonovače
14.	Otonsko zidno slikarstvo Iluminacija otonskih rukopisa
15.	Otonske slonovače Otonska skulptura u metalu i drvetu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td></td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Način ocjenjivanja: prisustvo na nastavi, pismena provjera znanja (7. sedmica), pismena provjera znanja (15. sedmica), usmena provjera znanja.

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Gerke, Fridrih (1973) Kasna antika i rano hrišćanstvo. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo. 2. Kubah, Erih, Viktor H. Elbern (1973) Karolinška i otonska umjetnost. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo. 3. Snyder, James (2006) Art of the Middle Ages. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall. 4. Vercone, Paolo (1973) Od Teodoriha do Karla Velikog. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo
	Dodatna 1. V. Sekules, (2001) Medieval Art. Oxford University Press. 2. Grabar, (1966) Le premier art chretien. Paris, Gallimard. 3. Grabar, (1966) L'age d'or de Justinien. Paris, Gallimard. (=A. Grabar, (1967) The Golden Age of Justinian, from the death of Theodosius to the rise of Islam, New York) 4. Л. Мирковић, (1974) Иконографске студије. Нови Сад, Матица Српска. 5. The Age of Spirituality, (1978) ed. by E. Kitzinger. New York, Metropolitan Museum of Art
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost Bizanta				
Šifra/kod	FIL HUM 113	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	II	Ak. godina	2018/2019.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ljiljana Ševo			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Andrea Mekić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2	seminar:	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje s najvažnijim ostvarenjima bizantske umjetnosti od Vl do XV stoljeća u oblasti arhitekture, monumentalnog i minijaturnog slikarstva i sitne plastike.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ovladavanje sadržajima i oblicima izraza istočne crkve te osposobljavanje studenata za uočavanje sličnosti i razlika između umjetnosti zapadnog kršćanstva i Bizanta.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Istorijski i društveni okviri vizantijske umjetnosti
2.	Polja umjetničke djelatnosti u Vizantiji
3.	Likovne tehnike vizantijske umjetnosti Uticaj ideja na likovno stvaralaštvo
4.	Vizantijska arhitektura
5.	Vizantijska umjetnost epohe ikonoklazma
6.	Stvaralaštvo u Vizantiji u razdoblju Renesanse Makedonaca
7.	Vizantijska umjetnost epohe Komnina Umjetničko stvaralaštvo Vizantije u doba Paleologa
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Postvizantijska umjetnost
10.	Spomenici izrađeni pod vizantijskim uticajima u Južnoj Italiji, na Siciliji, u Veneciji
11.	Vizantijska umjetnost na prostoru današnje Bugarske
12.	Vizantijska umjetnost na području današnje Srbije i Crne Gore
13.	Vizantijska umjetnost na prostoru današnje Rumunije
14.	Umjetnost predmongolske Rusije
15.	Umjetnost u Rusiji nakon mongolskih osvajanja
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td></tr></table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Način ocjenjivanja: prisustvo na nastavi, pismena provjera znanja (7. sedmica), pismena provjera znanja (15. sedmica), usmena provjera znanja.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

1. Bošković, Đorđe (1976) Arhitektura srednjeg veka. Beograd, Naučna knjiga.
2. Grabar, Andre (1969) Vizantija. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.
3. Grabar, Andre (1969) Srednjovekovna umetnost Istočne Evrope. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.
4. Snyder, James (2006) Art of the Middle Ages. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.</td></tr>
</table>

	5. Х. Келер (1970) Римско царство. Нови Сад, Братство и јединство.
	Dodatna 1. Cormack, Robin (2000) Byzantine Art. New York, Oxford University Press. 2. В. Н. Лазарев (2004) Историја византијског сликарства. Београд, Глобосино, str. 87-122. 3. Krautheimer, Richard (1986) Early Christian and Byzantine architecture. Middlesex, England, Harmondsworth; New York, Penguin Books (4th ed.) 4. Lowden, John (1997) Early Christian & Byzantine art. London, Phaidon. 5. Rice, David Talbot (1963) Art of Byzantine Era. New York, Frederick A. Praeger. 6. Ж. Диби (2001) Уметност и друштво у средњем веку. Београд, Клио.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u ikonologiju				
Šifra/kod	FIL HUM 132	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	II	Ak. godina	2018/2019.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime	doc. dr. Ema Mazrak			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Andrea Mekić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe:				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Komunikologijske i ikonologijske odlike pojedinih historijskih, kulturnih i stilskih razdoblja, te vjerskih učenja politeističkih i monoteističkih religija. Određenje komunikologijskog sistema pojedinih religija koji postaje bitni element likovnog izraza. Također, upoznavanje s odlikama komunikologijskih sistema koji postaju bitan element likovnog izraza s razvojem gradova i građanske klase, s pojavom humanizma i renesanse, odnosno katoličke protureformacije, prosvjetiteljstva, klasicizma, romantizma i odraza orijentalističkog nazora u likovnim umjetnostima.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razvijanje sposobnosti studenata za samostalno promatranje i analizu likovnog djela s aspekta razumijevanja sadržaja djela, likovne poruke i komunikologijskog procesa u kontekstu razvoja društva. Upoznavanje studenata sa ustaljenim zakonitostima uobličenja slikovne poruke, sa strukturom „slike“ te funkcijom ornamenta i simbola u složenom komunikologijskom procesu. Upoznavanje s „procesom“oblikovanja (nastajanja) likovnog djela s ikono odlikama, te s metodologijom analize likovnog djela. Iznalaženje zajedničkih semiotičkih odlika „slike,“ odnosno kipa ili kompozicije u reljefu. Analiza elemenata „slike“ s aspekta semiotike: znak, simbol, ornament i kod. Određenje funkcije slike (u				

	opće smislu riječi), ikone, kipa i reljefa u kontekstu razvoja društva u određenom vremenskom razdoblju. Istraživanje odlika „likovnog govora“ i zakonitosti njegovog uobličenja u kontekstu razvoja društva. Problem „subkonotacije“ u strukturi i poruci likovnog djela. Analiza komunikologijskog procesa u kontekstu odnosa pojedinca prema društvu i promatrača (gledatelja) prema likovnom umjetniku.
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno čitati likovno djelo u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod (historija umjetnosti kao humanistička disciplina), Tumačenje optičkih simbola**
2.	**Ikonologija i ikonografija**
3.	**Riječ i slika**
4.	**Ikonografska topografija i topologija**
5.	**Ikonografske metode**
6.	**Ikonografija: teoretski dio**
7.	**Ikonografija: praktični dio**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Rana historija čovjeka u dva ciklusa Pjera di Kozima**
10.	**Starac Vrijeme**
11.	**Slijepi Kupidon**
12.	**Neoplatonistički pokret u Firenci i sjevernoj Italiji**
13.	**Neoplatonistički pokret i Mikelanđelo**
14.	**Bizantska ikona, Predstave poslanika Muhameda a.s. u minijaturi**
15.	**Ponavljanje**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Referat	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Obavezna** 1. Bialostocki, Jan. “Iconography and Iconology.” U: Encyclopedia of World Arts. McGraw-Hill. New York, 1963. Vol. VII, str. 769-785. 2. Cavarnos, Constantine. Ortodox Iconography. The Institute for Byzantine and Modern Greek Studies. Massachusets, 1977. 3. Hall, James. Rjecnik tema i simbola u umjetnosti , Zagreb, 1998. 4. Heckscher, W. S. “Geneza ikonologije.” U: Aby Warburg. Ritual zmije. Institut za povijest umjetnosti. Zagreb, 1996. 5. Ivančević, Radovan. “Uvod u ikonologiju.” U: Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva. Zagreb, 2000. (više izdanja). 6. Panofsky, Erwin. Ikonološke studije , Beograd, 1975. Uvodni dio, str 3-42. Prijevod djela: Panofsky, Erwin. Studies in Iconology. New York: Harper, 1967. 7. Straten, Roelof van. Uvod u ikonologiju. Institut za povijest umjetnosti. Zagreb, 2003. Prijevod djela: Straten, Roelof van. An Introduction to Iconography. Trans. by Patricia de Man. Switzerland: Gordon & Breach, 1994. 8. Wittkower, R. „Tumačenje optičkih znakova.” Prijevod u čas. Život umjetnosti, br. 48-49, 1991.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Katedra za historiju umjetnosti</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Islamska umjetnost II</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL HUM 218</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td>2018/2019.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, hrvatski, srpski, engleski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. sc. Haris Dervišević</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 131
E-mail:
haris.dervisevic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 250</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Pon. 10:00-13:00
Sri. 14:00-16:00</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja: 2 seminar: vježbe: 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predmet obuhvata islamsku umjetnost od dolaska Mongola na područje Bliskog Istoka te njihovim zauzimanjem Bagdada 1258. godine, kada skoro istovremeno na velika vrata historije ulazi nova dinastija Osmanlija. Student se upoznaje sa stvaralaštvom Osmanlija, Mogula i Safavida, ali i s modernim i savremenim tendencijama u islamskoj umjetnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj predmeta je upoznavanje s djelima islamske umjetnosti i arhitekture u periodu od 13. stoljeća pa sve do danas. Predstaviće se različiti vidovi islamske umjetnosti kao što su arhitektura, keramika, kaligrafija, umjetnost tekstila i metala, te umjetnost ukrašavanja rukopisa. Predviđen je kratak uvid u historijska zbivanja i društvene okolnosti koje su uticale na razvoj umjetnosti.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Historija Mogula** **Arhitektura Mogula**
3.	**Mogulska minijatura**
4.	**Historija Safavida**
5.	**Arhitektura Safavida**
6.	**Safavidska minijatura i umjetnost tepiha**
7.	**Sarajevski fragmenti safavidskih tepiha**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Historija Osmanlija**
10.	**Osmanska arhitektura**
11.	**Mimar Sinan i Bosna**
12.	**Osmanska minijatura, Nasuh Matrakči**
13.	**Savremena islamska umjetnost**
14.	**Fatamorgana islamske umjetnosti**
15.	**Repeticija i diskusija**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Referat	10	10%
2.	Prisustvo na nastavi	10	10%
3.	Aktivnost na nastavi	10	10%
4.	Polusemestralna pismena provjera	30	30%
5.	Završna usmena provjera znanja	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

NAPOMENA:

Referat, upute:

1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi.
2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove.
3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument).
4. Referat treba biti s proredom 1,5.
5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine).
6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji.
7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije.
8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su

	dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A), izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B), iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C), prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D), općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E), zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX), ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	**Obavezna** *Islamska umjetnost i arhitektura*, Markus Hattstein i Peter Delius (ur.). Sarajevo, Libris, 2010. 1. Otto-Dorn, Katharine. *Islamska umetnost*. Novi Sad, Bratsvo jedinstvo, 1971. 2. Rice, David Talbot. *Islamska umetnost*, Beograd, Jugoslavija, 1968.
	Dodatna 1. Brend, Barbara. *Islamic Art*. Cambridge: Harvard University Press, 1991. 2. Stierlin, Henri. *Islam: from Baghdad to Cordoba : early architecture from the 7th to the 13th century*. Köln, Taschen, 2009.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Trenutni naziv: **Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine**				
Šifra/kod	FIL HUM 421	Status	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2018/2019.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta studenti će biti upoznati sa historijom islamske kaligrafije u Bosni i Hercegovini. Naročito će biti stavljen akcenat na posebne pojave, poput ranih kaligrafa, oživljanja kaligrafije u 18. stoljeću, te postepenom smanjivanju broja umjetnika krajem 19. stoljeća. Pored općeg pregleda studenti će biti upoznati sa stilovima kaligrafije i kaligrafskim školama na tlu Bosne i Hercegovine. Početni sati predviđeni su za uvid u teorije o islamskoj kaligrafiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Približiti studentima historiju islamske kaligrafije u Bosni i Hercegovini.				
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Stilovi u kaligrafiji**
3.	**Kaligrafi, derviši i kraljevi**
4.	**Veza između islamske umjetnosti i islamske duhovnosti,** **Duhovna poruka islamske kaligrafije**
5.	**Fenomenologija islamske kaligrafije**
6.	**Islamsko knjigovestvo**
7.	**Ebru umjetnost**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Islamska kaligrafija kod Osmanlija i Turaka**
10.	**Izvori i literatura za islamsku kaligrafiju u Bosni i Hercegovini**
11.	**Kaligrafska scena Sarajeva u 18. stoljeću**
12.	**Fadil-paša Šerifović**
13.	**Kaligrafija *fin de siècle*** **Rakim-ef. Islamović i Alija-ef. Faginović**
14.	**Ešref-ef. Kovačević** **Savrmena kaligrafija**
15.	**Repeticija i diskusija**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</td><td>Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Seminar</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Polusemestralna pismena provjera</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završna usmena provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Seminar (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

<u>NAPOMENA</u>:
Seminar, upute:

U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi.
Seminar ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove.
Seminar treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument).
Seminar treba biti s proredom 1,5.
Seminar treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine).
Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji.
Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije.
Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita.
Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html

</td></tr>
</table>

	Polusemestralni pismeni ispit održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A), izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B), iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C), prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D), općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E), zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX), ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	**Obavezna** 1. Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine. Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - istorijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegoivine. Sarajevo, 1988. 2. Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 3. Grupa autora. Minijatura. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar,1983. 4. Cvetnić, Sanja, Barokni defter: sudije o likovnim djelima iz XVII. i XVIII. stoljeća u Bosni i Hercegovini . Zagreb : Leykam international, 2011. (monografija). 5. Cvetnić, Sanja, Barokni defter. // Hrvatska revija. VIII. (2008.), 1; 4-12 (članak, znanstveni). 6. Ćeman, Mirza Hasan, Ferhad – Begova džamija u Tešnju. Izd. autora, Sarajevo, 2012. 7. Kajmaković, Zdravko, Zidno slikarstvo u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 1971. Odabrana poglavlja! 8. Mazalić, Đoko, Slikarska umjetnost u Bosni i Hercegovini u tursko doba : (1500-1878). Izd. Veselin Masleša, Sarajevo, 1965. (Banja Luka : Glas), 186 str.,, ilustr., 27 cm + Ispravke ([1] list). 9. Rakić, Svetlana. Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek). Beograd, 1998. 10. Redžić, Husref. Islamska umjetnost. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar,1982. 11. Ševo, Ljiljana, Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine, Banja Luka , 2002. 12. Tihić, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), The World of Islam. Thame and Hudson.

	London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihića posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti				
Šifra/kod	FIL HUM 430	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2018/2019.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Naučno mišljenje, spoznajni procesi i institucije u historiji umjetnosti: predmeti i područja istraživanja, problemi u istraživanju, problemi u prezentaciji, problemi u objavljivanju, zaštiti i tretiranju historijsko – umjetničkog naslijeđa. Konteksti istraživanja u historiji umjetnosti. Izvori za istraživanja u historiji umjetnosti. Tok i metodologija istraživanja u historiji umjetnosti				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata s osnovnim oblicima i principima stručnog i naučnog rada u području historije umjetnosti, te s razvojem i dosezima historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Cilj izučavanja predmeta predstavlja i upoznavanje s razvojem institucija i oblika i metodologije rada u području historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Poseban cilj predstavlja razvijanje etike u stručnom i naučnom radu.				
Ishodi učenja	Priprema pisane forme istraživanja za objavljivanje u području historije umjetnosti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Odeđivanje predmeta, predmetna područja historije umjetnosti**
3.	**Utvrđivanje predmeta, Utvrđivanje stanja skulptura i slika**
4.	**Forma, struktura, stil** **Sadržaj i smisao**
5.	**Djelo u kontekstu** **Umjetnost i društvo**
6.	**Feminizam i *Gender Studies***
7.	**New Art History** **Historija umjetnosti i srodne discipline**
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Rad, metoda, djelo; Izbor teme** **Traganje za dokumentacijom**
10.	**Prikupljanje, organizacija i raspored prikupljene građe**
11.	**Redigovanje rukopisa** **Dokumentarna podloga rukopisa**
12.	**Stilske odlike** **Tehnička obrada**
13.	**Analize**
14.	**Analize**
15.	**Ponavljanje**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Referat</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Polusemestralna pismena provjera</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završna usmena provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Referat (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA: Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

	<u>NAPOMENA</u>: **Referat, upute:** 1. U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi. 2. Referat ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove. 3. Referat treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument). 4. Referat treba biti s proredom 1,5. 5. Referat treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine). 6. Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji. 7. Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije. 8. Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita. 9. Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html **Polusemestralni pismeni ispit** održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Šamić, M. Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučno-istraživačkog rada. Opšti pristup. Sarajevo, 1990. 2. Sarić, M. Opći principi naučnog rada. Beograd, 1989. 3. Filipović, Muhamed, Metodologija znanosti i znanstvenog rada. Svjetlost. Sarajevo, 2004.

	4. Kukić, Slavo - Markić, Brane, Metodologija drustvenih znanosti, Metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada. Izdavac: Univerzitet Džemal Bijedic, Mostar, 2009. tvrdi uvez; 650 strana; 24 cm 5. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Arheologija.“ Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988. Sarajevo, 1988, 73-136. 6. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Etnologija.“ Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988. Sarajevo, 1988, 137-177. 7. Basler, Đuro. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Rad Zemaljskog muzeja na zaštiti spomenika kulture i prirode.“ Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988. Sarajevo, 1988, 386-390. 8. Palavestra, Vlajko. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Galerija slika Zemaljskog muzeja.“ Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988. Sarajevo, 1988, 396-401. 9. The Chicago manual of Style. The Essential Guide for Writers, Editors and Publishers. 15th Edition. The University of Chicago Press. Chicago – London, 2003. Mogu se koristiti i mlađa izdanja knjige. 10. www. The Chicago manual of Style.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća**				
Šifra/kod	FIL HUM 451	Status	izborni	ECTS	5 ECTS
Ciklus studija	2.	Semestar	II	Ak. godina	2018/2019.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	doc. dr. sc. Haris Dervišević			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: haris.dervisevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 250	Termin konsultacija	Pon. 10:00-13:00 Čet. 10:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 2 seminar: 1 vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta izučavaju se antički urbanizam, pojava i razvoj refugija, te fortifikacijskih objekata od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka na području Sarajeva. Poseban naglasak stavlja se na izučavanje razvoja naselja urbanih odlika od ranog do kasnog srednjeg vijeka, t.j. od gradova kao fortifikacijskih, rezidencijalnih i adiministrativnih objekata i središta do naselja urbanih odlika. U navedenom kontekstu proučava se razvoj naselja tipa trg, podgrađe, varoš i gradvaroš, odnosno razvoj naselja od predurbane, preko protourbane i rane urbane do pune urbane faze razvoja naselja. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju sadržaja, funkcija, struktura, topografije, tipologije i terminologije antičkih i srednjovjekovnih naselja, te njihovom prostornom rasporedu i gospodarskom razvoju. Značajna pažnja posvećuje se izučavanju ranog osmanskog naselja urbanizma za vrijeme prvih osmanskih namjesnika u Bosni i Hercegovini, a koji su ostavili trag na urbano tkivo Sarajeva				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja	Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod**
2.	**Prethistorija**
3.	**Antika 1**
4.	**Antika 2**
5.	***Starine po okolini Sarajeva***
6.	**Srednjovjekovna naselja u okolini Sarajeva**
7.	**Trgovište, varoš, grad**
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	**Hodidid**
10.	**Vakufnama Isa-bega Ishakovića**
11.	**Gdje se nalazila Isa-begova tekija**
12.	**Prve sarajevske mahale 1**
13.	**Prve sarajevske mahale 2**
14.	**Provala Vuka Jajčanina i Stara pravoslavna crkva u Sarajevu**
15.	**Careva džamija u Sarajevu**
16.	**Repeticija i diskusija**
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</td><td>Predavanja, seminari studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Seminar</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Polusemestralna pismena provjera</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završna usmena provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
PROVJERE ZNANJA: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Seminar (10%), Prisustvo na nastavi (10%), Aktivnost na nastavi (10), Polusemestralna pismena provjera (30%), Završna usmena provjera znanja (40%).

<u>NAPOMENA</u>:
Seminar, upute:

U gornjem lijevom uglu na početku teksta treba stajati: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, (ispod toga): Katedra za historiju umjetnosti, (ispod toga): ime i prezime studenta, (ispod toga): email adresa, nakon toga slijedi naslov rada (veličina fonta 14, bold), potom slijedi abstrakt s 50 do 100 riječi, te 3 ključne riječi.
Seminar ima samo glavni naslov, ali ne podnaslove.
Seminar treba biti pisan u Microsoft Wordu („doc“ dokument).
Seminar treba biti s proredom 1,5.
Seminar treba biti napisan fontom Times New Roman i veličinom od 12 tačaka. Svaki paragraf uvući za 5 karaktera, dok marginame trebaju biti 2,5 cm (odnosi se na sve margine).
Bilo bi poželjno da ilustracije budu u visokoj rezoluciji.
Tekst ne bi trebao biti duži od 3 stranice (uključujući bilješke), odnosno između 1000 i 1500 riječi i ne bi trebao imati više od 4 ilustracije.
Mentorske konsultacije traju do posljednje sedmice nastave, a studenti su dužni predati rad u štampanom obliku do završnog usmenog ispita.
Slijediti citiranje Chicago Manual of Style. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html

</td></tr>
</table>

	Polusemestralni pismeni ispit održava se u 8. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme prve polovine semestra. **Završni usmeni ispit** održava se u 17. i 18. sedmici nastave prema akademskom kalendaru. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme druge polovine semestra. **Na popravnom ispitnom roku** studenti ispit polažu pismeno i usmeno. Ispitno gradivo uključuje nastavne teme cijelog semestra.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A), izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B), iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C), prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D), općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E), zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX), ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Andjelić, Pavao. "Trgovište, varoš i grad u srednjevjekovnoj Bosni (Prilog tipologiji naselja)". GZM N.S. (A) 18(1963), 179-194. Sarajevo. 2. Bojanovski, Ivo. »Bosna i Hercegovina u antičko doba.» Djela ANUBiH knj. LXVI, CBI knj. 6, Sarajevo, 1988. 3. Bojanovski, Ivo. "Doba Rimskog carstva (principat)". U: Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine. Tom 1. Sarajevo, 1988, 29-35. 4. Bublin, Mehmed. Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Developoment and the Years of Urbicide. [dvojezično bosanskoenglesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 5. Kojić, LJ. Stari balkanski gradovi, varoši i varošice. Izd. Institut za arhitekturu i urbanizam. Beograd, 1976. 6. Kovačević-Kojić, Desanka. Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države. Sarajevo, 1978. 7. Mušeta-Aščerić, Vesna. Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću. Između Istoka i Zapada. Sarajevo, 2005. 8. Pašalić, Esad. Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini. Sarajevo, 1960. 9. Paškvalin, Veljko. "Doba kasne antike". U: Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine. Tom 1. Sarajevo, 1988, str. 36-40.

	10. Urbano biće Bosne. Institut za istoriju i Međunarodni centar za mir. Sarajevo, 1995. Zbornik radova. 11. Zaninović, M. «Od gradine do castruma na području Delmata.» Odbrambeni sistemi u praistoriji i antici na tlu Jugoslavije = Materijali 22(1986), 163-169, Novi Sad. 12. Vego, Marko. Naselja bosanske srednjovjekovne države. Sarajevo, 1957.
	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UMJETNOST U BiH U 20.STOLJEĆU				
Šifra/kod	FIL HUM 321	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	PRVI, BA	Semestar	VI	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.sci. Aida ABADŽIĆ HODŽIĆ, van prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2	seminar /	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Prilike, kretanja, ličnosti, pravci, stilovi u umjetnosti, arhitekturi i dizajnu u BiH u 20.stoljeću. Počeci moderniteta i prodori stilskih avangardi – umjetnost između dva svjetska rata – umjetnost 1950ih – modernizam i postmodernizam u bh. umjetnosti – savremena kretanja				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historijske, društvene i umjetničke prilike u BiH od sredine 19.og stoljeća (društvene i kulturne promjene u vrijeme *tanzimata*)
2.	Slikarstvo u BiH u drugoj pol. 19.st. Strani slikari na prostoru BiH. Značaj i uloga časopisa „Nada“ (1895-1903). Prve slikarske škole u BiH, gostujuće izložbe. Utemeljenje Muzeološkog društva i Zemaljskog muzeja
3.	Historicizam u arhitekturi BiH na prijelazu stoljeća. Evropska arhitektura predmetnog razdoblja. Pseudomaurski stil? Historicizam i orijentalizam
4.	Od historicizma ka secesiji u arhitekturi BiH – prvi dio
5.	Od historicizma ka secesiji u arhitekturi BiH. Bosanski slog. – drugi dio
6.	BH. slikari, grafičari i kipari na evropskim likovnim akademijama: simbolizam, secesija, plenerizam, akademizam. Pojava domaćih umjetnika
7.	BH slikari, grafičari i kipari - i refleksije evropskih avangardi
8.	**POLUSEMESTRALNI ISPIT**
9.	Period između dva rata: Društvo umjetnika 1919-1923. Prva umjetnička kolonija u Blažuju. Likovna i kulturno-prosvjetna društva. Socijalna i angažirana umjetnost 20ih i 30ih godina 20.stoljeća. Prilike u evropskoj umjetnosti između dva rata.
10.	Umjetnost NOB-a. Soc-realizam. 1950e i 1960e u umjetnosti BiH – skulptura, slikarstvo, grafika.
11.	Bh. umjetnost u evropskoj umj. poslijeratnog modernizma Slikarstvo Voje Dimitrijevića i Ismeta Mujezinovića
12.	BH. arhitektura modernizma. Sarajevski arhitektonski krug
13.	Kulturno-umjetničke prilike sedme i osme decenije BH. grafika 1960ih i 70ih godina. Elementi postmoderniteta u bh. umjetnosti
14.	Vangalerijska umj.prakse i umjetnost 1980ih. Sarajevske Dokumente.
15.	

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40
2.	Završni ispit	50	50
3.	Prisustvo, aktivnost	10	10
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	

	Obavezna: 1. Grupa autora. *Umjetnost BiH 1984-1923* (Sarajevo,1978) *Umjetnost BiH 1924-1945* (Sarajevo, 1985) *Umjetnost BiH 1945-1974* (Sarajevo, 1975) *Umjetnost BiH 1974-1984* (Sarajevo, 1984) 2. Krzović, Ibrahim, *Arhitektura BiH 1878-1918.* (Sarajevo, 1987) 3. Štraus, Ivan, *99 arhitekata sarajevskog kruga 1930-1991*, (Sarajevo, 2010) 4. Abadžić Hodžić, Aida, *BH grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdeset godine 20. stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta,* (Sarajevo, 2011) 5. Abadžić Hodžić, Aida, *Selman Selmanagić i Bauhaus* (Sarajevo, 2014) ***Preporučena (dodatna):*** 1. Šamić, Jasna**,** *Pariz - Sarajevo 1900,* Media press, Sarajevo, 2001. 2. Krzović, Ibrahim (2004) *Arhitektura secesije u BiH.* Edicija „Kulturno naslijeđe". Sarajevo. 3. Dimitrijević, Branka, *Arhitekt Karl Parzik- vrijeme, život i djelo,* 2007. 4. Živorad Janković, *Muhamed Kadić*, ANUBiH, BI, Sarajevo 5. Vujković, Sarita**,** *U građanskom ogledalu: Identiteti žena bosanskohercegovačke građanske kulture (1878–1941),* MSU Banja Luka / KC Beograd, 2010. 6. Hozo, Dževad, *Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista,* Mostar, 1988.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IZVORI BH MODERNE U EVROPSKOM KONTEKSTU				
Šifra/kod	FIL HUM 523	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	DRUGI, MA	Semestar	X	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	BOSANSKI				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. sci. AIDA ABADŽIĆ HODŽIĆ, van.prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja : 2	seminar: 1	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost na prijelazu 19./20.stoljeća u Bosni i Hercegovini. Susreti kulturno-civilizacijskih krugova i vrijeme tanzimata. Modaliteti definiranja i razumijevanja pojma moderniteta. Prvi bh umjetnici na evropskim likovnim akademijama. Refleksije evropskog modernizma u likovnim umjetnostima, arhitekturi i urbanizmu BiH. Avangarda u ex-jugoslavenskoj umjetnosti. Studenti Bauhausa između dva svjetska rata.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Period reformi kasnoosmanskog perioda (*tanzimat*) i počeci moderniteta: susret *a la turca* i *a la franga* u umjetnosti i kulturi u BiH**
2.	**Muzeološko društvo i Zemaljski muzej – uloga i značaj u evropskom naučnom i kulturnom prostoru**
3.	**Definiranje pojma avangardne umjetnosti na prostoru BiH početkom 20. stoljeća? Refleksije evropskih avangardi u jugoslavenskoj umjetnosti prve polovine 20. stoljeća-1.dio**
4.	**Refleksije evropskih avangardi u jugoslavenskoj umjetnosti prve polovine 20. stoljeća-2.dio**
5.	**Značaj časopisa u umjetničkoj i kulturnoj avangardi**
6.	**BH slikari na evropskim likovnim akademijama i začeci slikarskog moderniteta – 1.dio** **Načini razumijevanja i definiranja moderniteta**
7.	**BH slikari na evropskim likovnim akademijama i začeci slikarskog moderniteta – 2.dio**
8.	*Analiza odabranih tekstova*
9.	**Simbolična primjena neohistorijskih stilova u arhitekturi – usporedba: Beč-Sarajevo (specifičnosti)**
10.	**Pitanje *bosanskog sloga* u arhitekturi: stambena i reprezentativna arhitektura A-Ug.perioda**
11.	**Skulptura s početka 20.stoljeća i evropski kontekst**
12.	**BH grafika s početka 20.stoljeća**
13.	**Studenti Bauhausa s područja Kraljevine Jugoslavije – veze i utjecaji**

14.	**Refleksije evropskih avangardi u arhitekturi južnoslavenskih prostora u prvoj polovini 20. stoljeća**
15.	**Selman Selmanagić i Bauhaus**
16.	**Bh. arhitekti moderne između dva rata u kontekstu evropske arhitekture**
17.	Priprema za ispit – diskusije i analize Završni ispit za studente II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, Posjete tematskim izložbama i zbirkama, Analiza tekstova u periodici i stručnoj literaturi predmetnog razdoblja, Samostalno istraživanje studenata na odabrane teme iz fundusa arhiva/ instituta/galerija/muzeja/privatnih zbirki
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Završni ispit	50	50
2.	Samostalni rad studenata	30	30
3.	Prisustvo na nastavi, analiza tekstova	20	20
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna literatura:* *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1894-1923*, UGBiH, Sarajevo, 1978. MLADENOVIĆ, Ljubica: *Građansko slikarstvo u Bosni i Hercegovini u XIX* veku, Sarajevo, 1982. KRZOVIĆ, Ibrahim, *Arhitektura secesije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo Publishing, 2004. KURTO, Nedžad, *Arhitektura BiH – razvoj bosanskog stila*, Sarajevo, 1998. ŽMEGAČ, V., *Bečka moderna: povijest jedne kulture,* MH, Zagreb, 2012. SUBOTIĆ, Irina, GOLUBOVIĆ, Vida, *Zenit i avangarda 20ih godina,* Narodni muzej/Institut za književnost, Beograd, 1983. HODŽIĆ ABADŽIĆ Aida, *Selman Selmanagić i Bauhaus*, Bošnjački Institut, Sarajevo, 2014. <u>*Preporučena literatura:*</u> BESAROVIĆ, Risto, *Iz kulturnog života u Sarajevu pod austro-ugarskom upravom*, V.Masleša, Sa, 1974.

	TODOROVA, Maria, *Imagining the Balkans*, Oxford University Press, NY, 2009. SPARKS, Mary, *The Development of Austro-Hungarian Sarajevo 1878-1918: An Urban History*, Bloomsbury, London, 2014. BOŽIĆ, Jelena, *Arhitekt Josip Vanacaš*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva RS, Istočno Sarajevo, 2006. HRASNICA, Mehmed, *Arhitekt Josip Pospišil – život i djelo*, Arhitektosnki fakultet, Sarajevo, 2002. ŠUVAKOVIĆ, Miško (ur.), *Bauhaus – Ex-Yu recepcija Bauhausa*, Orion art, Beograd, 2014.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ZA HISTORIJU – KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SAVREMENE TEME BH. UMJETNOSTI I REGIONALNI KONTEKST				
Šifra/kod	FIL HUM 524	Status (obavezni ili izborni)		ECTS	
Ciklus studija	Drugi, MA	Semestar	X	Ak. godina	2018/19.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. sci. AIDA ABADŽIĆ HODŽIĆ, van.prof.			
	Kontakt podaci	Kabinet:131 E-mail:aida.abadzic-hodzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-250	Termin konsultacija	Ut:15-17h Sri: 15-16h Čet: 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2; seminar: 1; vježbe: 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kulturna politika Jugoslavije. Ex-jugoslavenska umjetnost druge pol.20.stoljeća u kontekstu evropske umjetnosti: apstrakcija, enformel, novi mediji, konceptualna umjetnost. Ličnosti, pravci, tendencije, karakteristike, izložbeni projekti savremene bh likovne umjetnosti, arhitekture i dizajna. Analiza prilika na ex-Yu likovnom prostoru do 1990ih i nakon 1990ih. Umjetnici iz BiH na međunarodnoj savremenoj likovnoj sceni.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta					
Ishodi učenja					

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**SOCIJALISTIČKI MODERNIZAM U JUGOSLAVENSKOJ UMJETNOSTI? Kulturna politika ex-JU: između Istoka i Zapada**
2.	**POSLIJERATNA ARHITEKTURA – PRIMJER ZAGREBA, BEOGRADA, SARAJEVA**
3.	**GRUPA »EXAT 51« I NASLIJEĐE EVROPSKIH AVANGARDI**
4.	**REFLESKIJE ENFORMELA U BIH I JUGOSLAVENSKOJ UMJETNOSTI**
5.	**MEMORIJALNA PLASTIKA NAKON DRUGOG SVJ.RATA – KAKO OBLIKOVATI IDEJU REVOLUCIJE I NOB-a?**
6.	**APSTRAKTNA UMJETNOST U BIH I JUGOSLAVIJI**
7.	**RAZVOJ BH DIZAJNA NAKON DRUGOG SVJ.RATA**
8.	Analiza odabranih tekstova
9.	**POČECI VANGALERIJSKE UMJ.PRAKSE U BIH**
10.	**ZNAČAJ I DJELOVANJE SLOVENSKE GRUPE »OHO« - KONCEPTUALNA UMJETNOST i NOVA UMJETNIČKA PRAKSA**
11.	**OD GORGONE DO »NOVIH TENDENCIJA«**
12.	**ELEMENTI POSTMODERNITETA U BH SLIKARSTVU, GRAFICI I ARHITEKTURI U KONTEKSTU EVROPSKE UMJ.POSTMODERNE**
13.	**ARHITEKTURA IVANA ŠTRAUSA**
14.	**ARHITEKTURA ZLATKA UGLJENA**
15.	**Umjetnička produkcija 1990ih u BiH**
16.	**Savremeni bh umjetnici na međunarodnoj sceni – odabrani primjeri**
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, Posjete tematskim izložbama i zbirkama, Analiza tekstova u periodici i stručnoj literaturi predmetnog razdoblja, Samostalno istraživanje studenata na odabrane teme iz fundusa arhiva/ instituta/galerija/muzeja/privatnih zbirki Priprema sem.rada/izlaganja
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	***Obavezna:*** *Impossible Histories: Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes and Post-avant-gardes in Yugoslavia 1918-1991*, (ur. Đurić Dubravka, Miško Šuvaković), The MIT Press, Cambridge and London, 2003. *Socijalizam i modernost, Umjetnost, kultura, politika 1950.-1974.*, Muzej suvremene umjetnosti/Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 2012. (Kolešnik, Ljiljana, ur.) *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1945-1974*, UGBiH, Sarajevo, 1974. *UMJETNOST U BOSNI I HERCEGOVINI 1974-1984*, UGBiH, Sarajevo, 1984. NEIDHARDT, Juraj; GRABRIJAN, Dušan, *Arhitektura Bosne i Hercegovine i put u suvremeno*, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1957. ABADŽIĆ HODŽIĆ, Aida, *Bosanskohercegovačka grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdesete godine 20.stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta,* Tugra, Sarajevo, 2011. *Nova umjetnička praksa u Jugoslaviji 1966-1978*, GSU, Zagreb, 1978. ŠTRAUS, Ivan, *Petnaest godina bosanskohercegovačke arhitekture: prilog za istoriju arhitekture Jugoslavije,* "Svjetlost", Akademija nauka i umjetnosti BiH, Sarajevo, 1987. ***Dodatna literatura:*** DIMITRIJEVIĆ, Nena, *Gorgona - umjetnost kao način postojanja*, GSU, Zagreb, 1977. *EXAT 51 i Nove tendencije,* MSU, Zagreb, 2001. BERNIK, Stane, *Zlatko Ugljen,* Međunarodna galerija portreta, Tuzla, 2002. SALIHOVIĆ, Hamdija, *Arhitektura – stvaralačka sinteza: tradicionalno-savremeno,* Sarajevo, 2010.

	SARAJEVSKA DOKUMENTA 1987, 1989, CA, Sarajevo Sarajevski memento 92-95, Ministarstvo kulture i sporta kantona Sarajevo, 1997. *Dekada dizajna - dizajn u BiH,* ULUPUBiH, 2009.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historijske avangarde i neoavangarde				
Šifra/kod	FIL HUM 411	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	Drugi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__1_____; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvim sedmicama studenti će se upoznati sa različitim definicijama avangade – odnosom avangarde i modernizma, te Peter Bürgerovom teorijom avangarde u odnosu na izvorno definiranje termina, odnosom marksizma i avangarde, avangarde i masovne kulture – da bi se kasnije usmjerili na kritičko propitivanje manifestacija avangarde i neoavangarde u slikarstvu, skulpturi, arhitekturi i dizajnu, videoartu, performansu i fotografiji od sredine prve decenije dvadesetog stoljeća do kraja 1960-ih. Predavanja obuhvataju umjetničke pokrete kao što su: ekspresionizam, kubizam, futurizam, konstruktivizam, dadaizam, nadrealizam, De Stijl i Bauhaus arhitekturu, neo-dadu, pop art, novi realizam, situacionističku internacionalu, Fluxus, konceptualnu umjetnost, bečki akcionizam. Kroz nekoliko predavanja studenti će se upoznati i sa recentijim derivatima termina avangarda kao što su “postavangarda” ili “retroavangarda”.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz kolegij Historijske avangarde i neoavangarde studenti stiču znanja o teorijskim promišljanjima vezanim za termin “avangarda” (i njegove izvedenice tzv. “neoavangarda” i “postavangarda”) odnosno o okvirima koje ovaj termin uspostavlja za diskusiju umjetničkih pokreta, inovacija i manifestacija kako u umjetnosti, tako i u fotografiji, videoumjetnosti, performansu, arhitekturi i dizajnu. Studenti će se prvo upoznati s protagonistima, djelima, međusobnim vezama i društvenim kontekstom avangardnih pokreta prve polovice dvadesetog stoljeća da bi kasnije razumjeli pojam neoavangarde, odnosno manifestacije historijskih avangardi na umjetnost 1950-ih i 1960-ih godina. Cilj rada na				

	seminarima je sticanje sposobnosti kritičke analize najznačajnijih teorijskih tekstova o avangardi, kao i tekstova protagonista avangardnih pokreta, njihovih teorijskih eksplikacija, deklaracija, manifesta i programskih načela, koji su relevantni za razumijevanje avangardnih nastojanja. Studenti će se upoznati sa historijskim odnosno teorijskim korištenjem termina avangarda i onim što ga razlikuje od modernizma.
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da usvoje novu terminologiju, da razumiju nove umjetničke pristupe, kao i da se osposobe da mogu kritički promišljati (kroz okvir relevantne teorije).

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Avangarda/modernizam: pitanja terminologije
2.	Peter Bürger i definicije avangarde
3.	Polemika oko Picassovih kolaža: avangarda ili ne?
4.	Futurizam kao destruktivna avangarda
5.	Ruska avangardna umjetnost u društveno-političkom kontekstu
6.	Bauhaus i avangarda između dva rata
7.	Dadaizam i nadrealizam
8.	Provjera znanja studenata
9.	Odnos avangarde i masovne kulture (Greenberg, Huyssen)
10.	Veza historijske avangarde i neoavangarde
11.	Povratak *readymadeu*, pojam parodije i citatnosti u umjetnosti 1960-ih
12.	Guy Debord i situacionistička internacionala

13.	Neoavangarda i kulturna industrija: Buchlochova kritika novog realizma
14.	Status umjetničkog djela (konceptualna »dematerijalizacija« i institucionalna kritika)
15.	Neoavangarda i slikarstvo
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi 20%	20	20%
2.	Seminarski rad 20%	20	20%
3.	Polusemestralni ispit 20%	20	20%
4.	Završni ispit 40%	40	40%
	Ukupno: ___100___bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivno sudjelovanje na nastavi
  Kritičko iščitavanje teorijskih tekstova kroz interaktivni pristup i diskusiju
- Prezentacija (10 minuta) teme i metodologije izrade seminarskog rada
- Seminarski rad (10-15 stranica) na temu koju student samostalno bira
- Usmena provjera znanja

Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bürger, Peter (1998) Teorija Avangarde. Beograd, Narodna knjiga. 2. Buchloh, Benjamin (2000) Neo-Avantgarde and Culture Industry: Essays on Europan and American Art from 1955 to 1975. Cambridge, MA: MIT Press. (odabrani eseji) 3. Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism (2004) Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H.(ur.) London: Themes and Hudson. (odabrana poglavlja) 4. Art of the Avant-Gardes (2004) S. Edwards i P. Wood (ur.) Yale University Press. 5. Zbornik teorijskih tekstova, deklaracija, manifesta.
	Dodatna 1. Krauss, Rosalind (1985) The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths. Cambridge, MA and London: MIT Press. 2. Neo Avant-Garde (2006) David Hopkins (ur.) Amsterdam, New York: Rodopi. 3. Greenberg, Clement (1986) The Collected Essays and Criticism, Volume 1: Perceptions and Judgments, 1939-1944. John O Brian (ur.) Chicago, The University of Chicago Press. 4. Grej, Kamila (1978) Ruski umetnički eksperiment. Beograd, Svet umetnosti. 5. Foster, Hal (1996) The Return of the Real.Cambridge, The MIT Press.
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Muzejska teorija i praksa				
Šifra/kod	FIL HUM 540	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	drugi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__1_____; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenta sa osnovama muzejske teorije i prakse u kontekstu muzeja umjetnosti. Teorijski dio nastave bavi se pitanjima savremene muzeološke misli, odnosom sa historijom i teorijom umjetnosti, kulturalnim studijima, filozofijom i drugim srodnim disciplinama. Studenti će se upoznati s temama kao što su: "muzej umjetnosti kao ritual;" Foucault efekat u muzejskim studijama; spektakularizacija muzejske arhitekture, stalnih postavki i izložbi (fenomen *blockbuster* izložbi); muzej umjetnosti kao tržni centar; razvoj muzeja u odnosu na kreativne ekonomije i ekonomije zasnovane na znanju. Kolegij će se baviti i pitanjima društvene uloge i funkcije muzeja: na koji način muzej preuzima odgovornost javne istraživačke, izlagačke i edukativne ustanove. Praktični dio nastave za školsku 2018/2019 godinu fokusirati će se na odabrane poslove vođenja umjetničke zbirke (*registrar*) kao što su dokumentovanje podataka o zbirci, evaluacija stanja predmeta, priprema za transport i izlaganje umjetničkih djela.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je kolegija upoznati studente sa specifičnim funkcijama djelatnosti u muzejima umjetnosti, od izlagačke, edukativne, konzervatorske, do menadžmenta muzejskih kolekcija (obrada, katalogizacija, deponovanje, pakovanje, izvoz umjetničkih djela), odnosa s javnošću i marketinga u muzeju. Kroz praktično iskustvo (vježbe), koje će se organizirati u prostorijama muzeja, studentima će se omogućiti da primjenjuju teorijska znanja na konkretnim praktičnim zadacima.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da razumiju osnovne aspekte muzejskog rada, kao i da se				

	osposobe da mogu kritički promišljati status, poziciju i djelovanje muzeja u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom i kulturnom kontekstu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Misija i funkcija muzeja: teorijska razmatranja
2.	Prikupljanje i izlaganje (historijski pregled) i kritički osvrt na recentniju muzejsku praksu
3.	Savremeni pristupi pri koncepciji stalnih muzejskih postavki
4.	Definiranje projekata za praktični dio nastave
5.	Komercijalizacija muzeja: muzej kao *shopping centar*, arhitektura spektakla, *blockbuster* izložbe
6.	Javna uloga i funkcija muzeja: Odnos prema društvenoj zajednici
7.	Muzeji i publika: Istraživanje muzejske publike i evaluacija programskih aktivnosti
8.	Provjera znanja studenata
9.	Izazovi muzejske edukacije
10.	Tipovi obrazovnih programa u muzejima umjetnosti
11.	Foucault efekt u muzejskim studijama
12.	Od kritike muzejskih institucija do institucionalizacije kritike
13.	Problem funkcioniranja muzeja u BiH: analiza studija slučaja
14.	Restitucija i repatrijacija: pitanja povrata umjetnina u Bosni i Hercegovini
15.	Praktični dio nastave: prezentacije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija Praktična nastava u muzeju
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Aktivnost na nastavi — 20 — 20% 2. Izvještaj o praktičnom radu — 20 — 20% 3. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 4. Završni ispit — 40 — 40% Ukupno: ___100___bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivno sudjelovanje na nastavi Kritičko iščitavanje teorijskih tekstova kroz interaktivni pristup i diskusiju • Prezentacija (10 minuta) praktičnog zadatka i metodologije njegove izrade • Izvještaj o praktičnom radu (10 stranica) • Usmena provjera znanja Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1.Art and its Publics (2003) McClellan, Andrew.(ur.), Malden, Ma: Blackwell Pub. (odabrana poglavlja) 2. Grasping the World: the Idea of the Museum (2004) D. Preziosi, C. Farago (ur.) Aldershot: Ashgate Publishing Company (odabrana poglavlja) 3. Mandić, Asja (2014) Izazovi muzejske edukacije. Sarajevo: Dobra knjiga. 4. McClellan, Andrew (2008) The Art Museum: From Boulée to Bilbao. Berkley, CA, London: University of California Press. 5. Savremena umetnost i muzej: kritika političke ekonomije umetnosti (2013) Stojanović, Jelena (ur.) Beograd: Muzej savremene umetnosti.(odabrana poglavlja) 6. Zbornik tekstova
	Dodatna 1. Belcher, Michael (1991) Exhibitions in Museums. Washington DC: Smithsonian Institutions Press 2. Hein, George (2000) Museum in Transition: A Philosophical Perspective Washington, London: Smithsonian Institution Press. 3. Hein, George (1998) Learning in the Museum London, New York: Routledge. 4. Serota, Nicholas (1996) Experience or Interpretation: The Dilemma of Museums of Modern Art. Lodon: Thames and Hudson. 5. Weil, Stephen (2002) Making Museums Matter. Washington and London: Smithsonian Institution Press.
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Muzeologija				
Šifra/kod	FIL HUM 540	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi ciklus	Semestar	ljetni	Ak. godina	2018/2019
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet:141 E-mail:asjamandic@hotmail.com Telefon:253 163	Termin konsultacija	Četvrtak 14-17h Petak 14-16h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ___2___; seminar__0_____; vježbe__0_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Određenje pojma i predmeta istraživanja. Historijski pregled razvitka muzeja i galerija. Muzeologija i muzeografija. Tipovi muzeja. Muzejska uloga i funkcija. Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata (naglasak je na umjetničkim djelima). Čuvanje, rastauracija i preventivna konzervacija umjetničkih djela. Edukativna djelatnost muzeja i odnos s publikom. Izložba kao medij komunikacije, tipovi izložbi, evaluacija, edukativna animacija. Spektakularizacija muzeja: muzej kao *shopping* centar, *blockbuster* izložbe, Bilbao efekat i senzacionalna arhitektura. Posjeta muzeju i galeriji u cilju upoznavanja sa praktičnim aspektima muzejskog djelovanja, kao i izazovima rada u muzejskim, galerijskim i uopće kulturnim institucijama u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente s osnovnom muzeološkom terminologijom i temama prisutnim u savremenoj muzeologiji. Kolegij će se baviti i aktuelnim pitanjima sa kojim se susreću muzeji danas (spektakularizacija muzejskih postavki i izložbi, korporacijsko sponzorstvo, pitanja restitucije i repatrijacije...). Kroz posjete muzejima i galerijama studenti će se upoznati s praktičnim aspektima muzejskog rada.				
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da usvoje novu terminologiju, da razumiju osnovne aspekte muzejske djelatnosti, kao i da se osposobe da kritički promišljaju položaj, status i načine djelovanja muzejskih insitucija u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod: muzej, muzeologija, muzeografija
2.	Od kabineta čudesa do prvih javnih muzeja: historijski pregled razvitka muzeja i galerija
3.	Muzejska funkcije
4.	Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata
5.	Čuvanje, restauracija i preventivna konzervacija umjetničkih djela.
6.	Izložba kao medij komunikacije: tipovi izložbi
7.	Muzeji i publika
8.	Provjera znanja studenata
9.	Definicija obrazovne funkcije muzeja i njena uloga u savremenom društvu
10.	Znanstvena funkcija muzeja
11.	Muzejska arhitektura
12.	Restitucija i repatrijacija
13.	Spektakularizacija muzeja i fenomen *blockbuster* izložbi
14.	Upravljanje muzejskim zbirkama
15.	Pitanje statusa, pozicije i organizacije muzejskih ustanova u Bosni i Hercegovini

16.	Priprema za ispit (u ovog sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. I II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Interaktivna nastava, grupna diskusija Posjete muzejima i galerijama
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10%
2.	Seminar	30	30%
3.	Polusemestralni ispit	30	30%
4.	Završni ispit	30	30%
	Ukupno: ___100___bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Pismena provjera znanja (test) za polusemestralnu provjeru znanja i završni ispit
- Prezentacija (20 minuta) na zadatu temu
- Aktivno sudjelovanje na nastavi

Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Gob, A., Drouguet N. (2007) Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice. Zagreb: Antibarbarus 2. Maroević, Ivo (1993) Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije. 3. McClellan, Andrew (2007) The Art Museum: From Boulee to Bilbao. Berkeley,CA, London: University of California Press (odabrana poglavlja). 4. Muzeji i publika (2005) Žilber, Klod (ur.) Beograd: Clio. (str. 5-33). 5. Zbornik tekstova
	Dodatna 1. The Educational Role of the Museum (2001) Hooper-Greenhil, Eilean, (ur). London, New York: Routledge. 2. The New Museology (2000) Vergo, Peter (ur). London, Reaktion Book. 3. Muzeji koji privlače pažnju (2010) Oliva, A. Bonito (ur.) Beograd, Clio
Napomene	Nastavnik obezbjeđuje svu potrebnu literaturu za studente

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Katedra za historiju umjetnosti</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Umjetnost renesanse i baroka</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL HUM 217</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>1.</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2018/2019.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, hrvatski, srpski, engleski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. sc. Danko Šourek</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. sc. Haris Dervišević</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 131
E-mail:
haris.dervisevic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 250</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja: 3 seminar: 1 vježbe: 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kolegij daje pregled stilskih mijena, umjetničkih pojava, protagonista među umjetnicima I naručiteljima u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u svjetskoj - evropskoj umjetnosti.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Saznati relevantne činjenice o protagonistima (umjetnicima, traktatistima i naručiteljima) i o stilskoj periodizaciji u slikarstvu, skulpturi, grafici i artes minores u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u evropskoj baštini.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Kompetencije: prepoznavanje stilskih formacija, interpretacija odabranih djela i pojava u vrijeme renesanse i baroka i drugih stilskih pravaca od XV do XVIII stoljeća.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u umjetnost renesanse Kiparstvo rane renesanse Arhitektura rane renesanse I
2.	Slikarstvo rane renesanse u Firenzi (od Masaccia do Castagna) Renesansni kipari drugoga i trećega naraštaja (oko polovice *Quattrocenta* i u drugoj polovici stoljeća)
3.	Renesansni slikari druge polovice *Quattrocenta* Renesansno slikarstvo u Padovi i Veneciji Arhitektura rane renesanse II
4.	Naraštaj visoke (klasične) renesanse. Visoka renesansa u Veneciji – slikarstvo i skulptura Cvjetno doba renesanse u arhitekturi
5.	Manirizam; tradicija Leonarda i Michelangela u firentinskoj umjetnosti između kontinuiteta, antiklasičnih tendencija i manirističke inovacije, venecijanski manirizam, Tridentski sabor i internacionalni manirizam
6.	Nizozemske slikarske škole u XV. i XVI. stoljeću
7.	Renesansa u Njemačkoj Renesansa u Francuskoj
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Teorija baroka; »Revolucija stila oko 1600.«; zidno slikarstvo i barokni iluzionizam
10.	Skulptura u Rimu u XVII. stoljeću Barokna arhitektura Italije
11.	Španjolske i flamanske slikarske škole XVII. stoljeća – *el Siglo de Oro* Kiparstvo baroka u Španiji
12.	Nizozemske slikarske škole XVII. stoljeća – *de Gouden Eeuw*
13.	Francuska XVII. stoljeće – le Grand Siècle, slikarstvo i kiparstvo Arhitektura XVII stoljeća u Francuskoj
14.	*Settecento* (XVIII. stoljeće) u različitim europskim školama: kasnobarokni manirizam, kasnobarokni klasicizam. Rococo.
15.	Arhitektura Austrije Njemačke i Češke u XVII i XVIII. stoljeću Venecijansko slikarstvo XVII i XVIII stoljeća
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja, referati studenata (mentorski rad), studentske vježbe, konsultacije</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prva polusemestralna provjera znanja</td><td></td><td>35%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td></td><td>35%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td></td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Seminarski rad i prezentacija</td><td></td><td>20%</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

<u>NAPOMENA</u>:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Janson, Horst Waldemar, Anthony F. Janson (2003) *Povijest umjetnosti*. Dopunjeno izdanje. Varaždin, Stanek. [prema djelu H. W. Jansona Povijest umjetnosti /History of art: a survey of the major visual arts from the dawn of history to the present day, prvo izdanje 1962.] 2. Hartt, Frederik, David G. Wilkins (1995) *History of Italian Renaissance Art*. H. N. Abrams. 3. Murray, Peter & Linda (1995) *The art of the renaissance*. London, Thames and Hudson. 4. Murray, Linda (2003) *The high renaissance and mannerism*: Italy, the North and Spain, 1500-1600. London, Thames & Hudson 5. Bazin, Germain (1966) *Barok i rokoko*. Beograd, Jugoslavija. 6. Held, Julius, Posner, Donald (1971) *17th and 18th century art : baroque painting, sculpture, architecture*, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall; New York: H. N. Abrams, 7. *Baroque, architecture, sculpture, painting* (priredio R. Tolman) (2004) Köln, Tandem Verlag GmbH.
	Dodatna 1. Blunt, Anthony (2004) *Umetnička teorija u Italiji 1450-1600*. Beograd, Clio. 2. Vasari, Giorgio (2000) *Životi slavnih slikara, vajara i arhitekata*. Beograd, Libretto, NE&BO. 3. Wölfflin, Heinrich (1969) *Klasična umjetnost. Zagreb, Matica hrvatska*. [Prijevod djela: Die klasische Kunst: eine Einfuehrung in die italienische Renaissance, prvo izdanje 1899.] 4. Venturi, Lionello (1957) *Od Giotta do Chagala*. Zagreb, Mladost. 5. Repanić-Braun, Mirjana (2004) *Barokno slikarstvo u hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda*. Zagreb : Institut za povijest umjetnosti, Hrvatska franjevačka privincija sv. Ćirila i Metoda. 6. Cvetnić Sanja (2011) *Barokni defter: studije o likovnim djelima iz XVII . i XVIII . stoljeća u Bosni i Hercegovini*. Zagreb, Leykam international.
Napomene	